

UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA

Aprobat
la Ședința Senatului
Universității de Studii Europene din Moldova
Proces verbal nr. 1 din 28.08.2025
dr. în drept, prof. univ.

Iurie SEDLEȚCHI

**METODOLOGIA
ELABORĂRII PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT**

CHIȘINĂU, 2025

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Planul de învățământ reprezintă un ansamblu de activități de predare-învățare - evaluare, centrate pe o concepție unitară din punct de vedere al conținutului și al desfășurării lor în timp, în vederea formării specialiștilor cu studii superioare pentru domeniul respectiv al economiei naționale.

2. Planurile de învățământ pentru ciclul I–licență, ciclul II-master se elaborează pe specialități/programe de studii în cadrul domeniilor de formare profesională, în conformitate cu Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024.

3. Învățământul *la distanță și cu frecvență redusă* poate fi organizat doar la programele de studii superioare acreditate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau de o altă agenție de evaluare a calității înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, la care instituția de învățământ superior organizează studii la forma de învățământ cu frecvență.

4. Cadrul normativ:

+ Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, cu modificările ulterioare;
+ Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;

+ PLANUL-CADRU pentru studii superioare de licență, master și integrate. Aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 510 din 07.04.2025;

+ Cadrul Național al Calificărilor din Republica Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 330/2023;

+ Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, Hotărârea Guvernului Nr. 616/2016, cu modificările ulterioare (Nr. 830 din 11.12.2024);

+ Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II, Hotărârea Guvernului nr. 80/2022;

+ Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), Hotărârea Guvernului nr. 660/2024;

+ Ghidul utilizatorului Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS), 2015;

+ Standarde de calificare în Învățământul superior etc.

I. PRINCIPIILE ȘI STRUCTURA PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

5. Planul de învățământ reglementează structura procesului de formare profesională și se bazează pe următoarele **principii**:

a) **asigurarea calității în învățământul superior**, care vizează menținerea și îmbunătățirea constantă a nivelului de formare profesională și academică oferit de instituțiile de învățământ superior. Acest principiu este esențial pentru a garanta că absolvenții sunt pregătiți corespunzător pentru piața muncii și pentru a contribui la dezvoltarea societății;

b) **autonomia universitară academică**, care vizează activitatea didactică și de cercetare științifică, organizarea, desfășurarea și perfecționarea procesului de învățământ și de cercetare științifică; inițierea programelor de studii, elaborarea planurilor de învățământ și a curricula disciplinelor în conformitate cu standardele de calificare;

c) **orientarea în carieră și angajare**, care vizează pregătirea studenților pentru a-și construi propriul traseu educațional și a se adapta prompt la cerințele dinamice ale pieței muncii. Acest principiu subliniază importanța de a oferi tinerilor instrumentele necesare pentru a-și descoperi vocația, a-și evalua abilitățile și a lua decizii informate cu privire la parcursul lor profesional;

d) **abordarea sistemică a elementelor de conținut** în formarea profesională, care presupune o viziune holistică asupra întregului proces de învățare: interconectarea elementelor, coerența internă

într-o succesiune logică, astfel încât să faciliteze înțelegerea și asimilarea cunoștințelor, adaptabilitate: programul de formare este flexibil și poate fi adaptat la nevoile specifice ale studenților și la evoluțiile din domeniul profesional;

e) **stabilirea echilibrului dintre pregătirea teoretică și practică**, în funcție de tipul programului de studii și standardul de calificare, corespunderea unitarilor de conținut cu realitățile socio-economice și cu perspective de dezvoltare ale acestora.

6. La elaborarea planurilor de învățământ se urmărește realizarea unui **învățământ centrat pe student**, orientat spre dobândirea rezultatelor învățării și formarea competențelor prevăzute de Cadrul National al Calificărilor pe cicluri, domenii generale de studii, domenii de formare profesională și specialități/programe de studii. Caracterul pragmatic al învățământului superior este esențial pentru a pregăti profesioniști competenți și adaptați cerințelor pieței muncii.

7. Elementul formativ de bază al planului de învățământ este **unitatea de curs** (disciplina) - cel mai mic bloc constitutiv al unui program de studii, fiind cel mai detaliat nivel la care se descrie conținutul și activitățile didactice, implicit, **prelegeri/cursuri** (transmiterea de cunoștințe teoretice de către profesor), **seminare** (discuții interactive, rezolvarea de probleme, analiza de cazuri), **lucrări de laborator/ practice/ de proiectare etc.** (aplicarea teoriei în practică, experimente, proiecte), **studiu individual** (activități de învățare desfășurate de student în afara orelor).

8. Unitățile de curs pot fi oferite autonom sau pot fi structurate în **module**. Pentru un curs se alocă minimum 2 credite ECTS, pentru un modul, de regulă - 5-10 credite ECTS. Modularizarea programului universitar poate fi realizată pe baza principiului de complementaritate sau interdisciplinar.

9. Unitatea de curs /disciplina poate fi realizată prin activitate didactică auditorială (contact direct): ore de curs/ prelegeri, seminare, lucrări de laborator, lucrări practice, lucrări de proiectare, stagii didactice, clinice și alte forme aprobate de senat; precum și activitate didactică neauditorială: proiecte/teze de an/ de licență/ de master/ lucrare de absolvire a studiilor superioare integrate; lucrul individual al studenților, alte activități prevăzute de regulamentele instituționale.

10. Planul de învățământ include **patru componente de bază**:

➤ **componenta temporală**, care reprezintă modul de planificare în timp a procesului de formare (săptămână, semestru, an, ciclu), unitatea principală de măsură a procesului de formare fiind creditul ECTS;

➤ **componenta formativă**, care reprezintă modul de distribuire a unităților de conținut (unitate de curs/ disciplină, modul);

➤ **componenta acumulare**, care reflectă modalitățile de alocare a creditelor ECTS;

➤ **componenta evaluare**, care reprezintă modalitățile de evaluare periodică, curentă și finală a rezultatelor învățării și competențelor obținute de student la unitatea de curs/modulul respectiv.

11. **Calendarul universitar (componenta temporală)** se aprobă anual de senatul USEM și se afișează pe site-ul USEM. Calendarul include repartizarea activităților didactice pe ani, semestre (sesiuni, în cazul învățământului cu frecvență redusă), termenele și durata semestrelor, stagiilor de practică, sesiunilor de examene, ale evaluării finale și vacanțelor. Anul de studii are o durată de până la 52 de săptămâni, repartizate în două semestre relativ egale.

12. Pe parcursul anului de studii se programează vacanța de iarnă (de Crăciun), de până la trei săptămâni și vacanța de vară de până la opt săptămâni. În semestrul doi se va proiecta o vacanță suplimentară pentru sărbătorile de Paști cu durata de 5 zile lucrătoare.

Tabel nr.1

Calendarul universitar

Anul de studii	Activități didactice		Sesiuni de examene		Stagii de practică	Vacanțe		
	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II		Iarnă	Primăvară	Vară
Anul I/II/III etc.	septembrie-decembrie	februarie-mai	decembrie/ianuarie	mai/iunie	Sem. II, IV, VI, VIII	ianuarie	aprilie	iulie-august

13. La elaborarea Calendarului universitar se ține cont de prevederile cadrului normativ în vigoare privind durata studiilor superioare de licență, integrate și de master (reflectată în număr de ani și credite ECTS, raportată la forma de învățământ), precum și de prevederile legale privind termenele de organizare a studiilor. Studiile superioare de licență și integrate încep la 1 septembrie și finalizează până la 31 august, cu excepția ultimului an de studii, iar data începerii studiilor de master se stabilește de către senatul instituției.

14. În cazul programelor comune de studii superioare, Calendarul universitar va include graficul mobilității academice între instituțiile membre ale consorțiului.

15. **Cuantificarea anului universitar.** În sistemul de învățământ superior se aplică Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele de studiu se alocă după cum urmează:

- pentru un semestru academic – 30 de credite ECTS;
- pentru un an academic – 60 de credite ECTS;
- un credit ECTS reprezintă 30 ore convenționale de activitate de învățare: activități didactice, de cercetare, realizate în auditoriu (de contact) și activitate individuală, solicitate studentului.

16. Indiferent de forma de învățământ (*cu frecvență, cu frecvență redusă*), numărul total de credite ECTS alocate, precum și conținuturile educaționale, sunt aceleași pentru fiecare program de studii. Durata programelor de studii superioare de licență și de master la învățământul cu frecvență redusă, este mai mare cu un an, respectiv, cu un semestru de studii, în comparație cu durata studiilor la învățământul cu frecvență.

17. Pentru ciclul I, licență, ciclul II, master, la **învățământul cu frecvență**, anul academic este constituit din două semestre relativ egale, două sesiuni de examene ordinare, stagii de practică (anuale) și două vacanțe. Durata unui semestru constituie în medie 15 săptămâni de contact direct cu studenții (cu excepția anului de absolvire).

18. Pentru ciclul I, licență și ciclul II, master, la **învățământul cu frecvență redusă**, numărul total de credite se repartizează proporțional pe ani de studii. Activitățile didactice sunt organizate compact în sesiuni de predare/activități practice și sesiuni de evaluare. Numărul de sesiuni este determinat de regulamentele instituționale, dar nu mai puțin de 2 per an academic, cu durata cumulată de până la 40 de zile (cel puțin 8 săptămâni anual).

19. Durata săptămânii de studii la ciclul I, licență, învățământ cu frecvență este de 5 zile, cu un număr săptămânal **20-30 de ore de contact direct**.

20. Programul săptămânal la ciclul II, master, învățământ cu frecvență este de 16-20 ore de contact direct, care, la decizia instituției, pot fi planificate compact; numărul de ore alocate pentru activități practice și de cercetare științifică se stabilește în dependență de tipul programului de master: profesional sau științific.

21. **Componenta formativă a planului de învățământ** reprezintă modul de repartizare a unităților de curs/disciplinele/ modulelor pe semestre de studii.

22. După **gradul de obligativitate** și posibilitatea de alegere, unitățile de curs/disciplinele/modulele se clasifică în:

- **obligatorii (cod O)** – materia teoretică și practică pe care un student trebuie să o parcurgă neapărat pentru a finaliza cu succes programul de studii;

- **opționale (cod A)** - asigură constituirea traseului individual de formare profesională, în funcție de aspirațiile de dezvoltare profesională și perspectivele de angajare în câmpul muncii. Fiecare alegere se face din minimum *două oferte*. Unitatea de curs opțională din momentul alegerii devine **obligatorie**;

- **la libera alegere (cod L)**, urmate în regim extra-curricular (în afara orarului de bază) pentru extinderea cunoștințelor și dezvoltarea unor competențe noi în domeniul de formare profesională studiat sau în alte domenii. Or, educația de înaltă calitate implică activități extra-curriculare și o abordare trans-disciplinară a studiilor, ceea ce îmbunătățește nivelul profesional și rezultatele învățării. Creditele ECTS suplimentare acumulate pe parcursul programului se specifică în suplimentul la diplomă, eliberat absolventului.

- Indiferent de gradul de obligativitate, unitățile de curs/disciplinele/module sunt creditate și

se finalizează cu susținerea examenului, cu excepția cursului de Educație fizică.

23. Planul de învățământ la programele de studii superioare de licență include unități de curs/discipline/module **fundamentale (cod F)**, de **specialitate (cod S)**, **generale (cod G)** și de **orientare socio-umanistică (cod U)**; planul de învățământ la programele de studii superioare de master include unități de curs/discipline/module **fundamentale (cod F)** și de **specialitate (cod S)**.

24. După **funcția în formarea profesională** prin competente generale și specifice, unitățile de curs/discipline/modulele oferite sunt grupate, după cum urmează:

a) unități de curs/discipline/module **fundamentale (cod F)**, oferite în regim **obligatoriu**, elaborare și dezvoltate conform domeniilor generale de studii și/sau domeniilor de formare profesională, ale căror scop este acumularea cunoștințelor și formarea competențelor de bază, ce permit abordarea științifică a domeniului dat, precum și înțelegerea și crearea de cunoștințe noi;

b) unități de curs/discipline/module de **specialitate (cod S)**, oferite în regim **obligatoriu** și **opțional**, care asigură elementul distinctiv al formării profesionale, reieșind din prevederile standardelor de calificare, logica structurării specialității/programului, tendințele pieței muncii, asigurând astfel un nivel sporit de relevanță a studiilor și de angajare a absolvenților.

c) unități de curs/discipline/modulele de formare a competențelor **generale (cod G)**, oferite în regim **obligatoriu**, care se axează pe formarea *competențelor transversale*, pentru dezvoltarea gândii critice, comunicării eficiente, rezolvării de probleme, creativității, adaptării la schimbări, responsabilității sociale etc.

d) unități de curs/discipline/module de **orientare socio-umanistică (cod U)**, oferite în regim **opțional**, se concentrează pe aspectele sociale, culturale și umane ale existenței, care i-ar permite viitorului specialist să-și asume responsabilități într-o societate liberă, oferă instrumente și perspective pentru a înțelege și a aborda problemele sociale actuale.

25. În planurile de învățământ la programele de studii superioare de licență și de master pot fi oferite unități de curs/discipline/modulele **opționale** începând cu sem. II de studii, constituind cel puțin 10% din numărul total de credite, în scopul asigurării traseului individual de formare profesională a studentului, în funcție de aspirațiile de dezvoltare profesională și perspectivele de angajare în câmpul muncii. Discipline **la liberă alegere** (extra-curricular) se organizează la decizia instituției.

26. Cursurile opționale și cele la liberă alegere vor deveni obligatorii după semnarea cu studenții a unui Contract de studii privind selectarea unităților de curs/modulelor opționale și la liberă alegere din planul de învățământ, care se oferă anual până la începutul următorului an de studii.

27. La programele de studii superioare de licență prin învățământul dual, planul de învățământ include unități de curs/module teoretice în proporție de cca 60% din numărul total al creditelor ECTS alocate programului și de cca 40% – de formare profesională practică la unitate, cu accent pe formarea competențelor profesionale practice pentru încadrarea absolventului pe piața muncii.

Tabel nr.2

Ponderea recomandată a unităților de curs/modulelor în planul de învățământ pentru studii superioare de licență

Gradul de obligativitate	Funcția în formarea profesională	Mono specialitate (S)	Specialitate dublă (S1, S2)	Învățământul Dual
		%		
<i>Obligativ</i>	Unități de curs/module fundamentale (F)	25 -30	15 - 20	15-20
	Unități de curs/module de creare a abilităților și competențelor generale (G)	5 – 8	5 - 8	5
<i>Opțional</i>	Unități de curs/module de orientare socio-umanistică	3-5	3-5	3

	(U)			
--	-----	--	--	--

<i>Obligativ și opțional</i>	Unități de curs/module de de specialitate (S) și de orientare spre specialitatea de bază (S1)	35 – 40	25 - 30	25-30 (S) 15-20 (S1)
	Unități de curs/module de orientare spre specialitatea secundară (S2)	0	20 - 25	10 - 15 (S2)
<i>Obligativ</i>	Stagii de practică (SP)	15 – 20	15 - 20	10-15
<i>Obligativ – teza; la decizia senatului - examen (-e)</i>	Evaluarea finală: -examen și/sau teza de licență/ -lucrarea de absolvire a studiilor integrate	5-7	5-7	5-7
<i>Obligativ pentru învățământul dual</i>	Activitatea de muncă (AM) la unitatea de învățământ dual	-	-	25-30
Extra-curricular – în afara orarului de bază				
<i>La libera alegere</i>	Cursuri pentru dezvoltarea unor competențe suplimentare în domeniul de formare profesională ales sau în alte domenii (L)	La decizia instituției		
<i>La libera alegere</i>	Minimul curricular inițial pentru absolvenții altor domenii la ciclul II (M)	30 credite ECTS		
<i>La libera alegere</i>	Modulul psiho-pedagogic	60 credite ECTS: 30 -cursuri teoretice și 30 -stagii de practică		

Note:

1. La **învățământul tradițional**, se recomandă ca disciplinele fundamentale **F** și cele de specialitate **S** să reprezinte **65%** din nr. total de credite din plan.

2. Volumul de **5-7 la sută** din nr.de credite din plan alocat pentru **evaluarea finală** include: cercetare, documentare, redactare finală a tezei /proiectului, revizuirea materialului, precum și susținerea tezei/lucrării și, după caz, a examenului.

Tabel nr.3

Ponderea recomandată a unităților de curs/modulelor în planul de învățământ pentru studii superioare de master

Gradul de obligativitate	Funcția în formarea profesională	Program de master	
		științific (MS)	profesional (MP)
		%	
<i>Obligativ</i>	Unități de curs/module fundamentale (F)	35 -40	20 – 25
<i>Obligativ și opțional</i>	Unități de curs/module de specialitate (S)	20 – 25	35 – 40
<i>Obligativ</i>	Stagii de practică (SP)	10 – 15	10 – 15

<i>Obligatoriu</i>	Teza de Master	20
--------------------	-----------------------	-----------

Notă: Volumul de 20% din nr.de credite din plan alocat pentru evaluarea finală include: cercetare, documentare, redactare finală a tezei de master, precum și susținerea tezei.

II. CONȚINUTURILE FORMATIVE ALE PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

28. Fiecare program de studii superioare se individualizează prin obiective și rezultate ale învățării, corelate cu competențele profesionale și de cercetare științifică, dezvoltate absolvenților, aceste fiind definite în concordanță cu standardele de calificare.

29. Conținutul planului de învățământ conturează viziunea asupra traseului profesional, proiectând așteptările societății cu privire la rezultatele scontate ale învățării pentru fiecare unitate de curs/disciplină/module.

30. Unitățile de curs/disciplinele/modulele **fundamentale F** (obligatorii) și unitățile de curs/disciplinele/modulele **de specialitate S** (obligatorii și opționale) reprezintă pilonii de bază ai oricărui program de studii și oferă o înțelegere de ansamblu asupra domeniului general/de formare profesională, furnizând conceptele, teoriile și principiile de bază. Cursurile de specialitate contribuie la formarea identității profesionale a studentului și oferă cunoștințele necesare pentru a aprofunda subiecte mai complexe la ciclurile de studii următoare.

31. La programele de studii superioare de **licență**, unitățile de curs/disciplinele/modulele de formare a abilităților și competențelor generale **G** au drept scop dezvoltarea și consolidarea unui set de *competențe transversale*, care depășesc limitele unei anumite discipline sau domeniu specific. Studenții urmează să însușească noi cunoștințe și abilități necesare pe tot parcursul vieții, să gândească critic, să analizeze informații, să evalueze argumente și să ia decizii informate, să comunice eficient atât în scris, cât și oral, și să interacționeze cu ceilalți într-un mod constructiv, să identifice și să abordeze provocările într-un mod creativ și eficient etc.

32. Componenta de formare a abilităților și competențelor generale **G** este **obligatorie** și include:

a) Unu/ două cursuri de **limbi străine** cu aplicare în domeniul de formare profesională, oferite în anul I și II de studii. În funcție de nivelul de competență lingvistică inițial al studenților la admitere, instituția poate certifica nivelul de cunoaștere a limbii străine (minim nivelul B2) la finalizarea cursului, pe lângă evaluarea semestrială standard;

b) Un curs de **tehnologii de comunicare informațională**, de ex., *Utilizarea tehnologiilor informaționale* în domeniul de formare profesională, *Noi softuri și riscuri de utilizare IT* în domeniul de formare, *Utilizarea etică și responsabilă a inteligenței artificiale*.

c) Un curs de **educație fizică** și/sau alte discipline conexe domeniului sportiv, pentru studenții anului I, învățământ cu frecvență, care nu se cuantifică cu credite, dar a căror evaluare cu calificativul „admis” reprezintă o condiție de admitere la examenul de finalizare a studiilor superioare de licență/integrate. În funcție de posibilitățile instituției, se recomandă oferirea diverselor probe sportive în corespundere cu aptitudinile și preferințele studenților.

d) Unu/ două cursuri separate **de scriere academică, etică și cultură profesională** sau includerea subiectelor respective în conținuturile unităților de curs/disciplinele/modulele de specialitate.

33. La programele de studii superioare de **licență**, componenta de orientare socio-umanistică **U** este **opțională** (din momentul alegerii devine obligatorie) și are drept scop formarea unui orizont larg de *cultură juridică, filozofică, politologică, sociologică, psihologică și economică*, care i-ar permite viitorului specialist să se încadreze rapid în societate și să se adapteze eficient la modificările din piața muncii. Astfel, se recomandă:

a) un curs cu **tematică europeană**: *Dreptul UE**, *Integrare economică europeană*, *Structuri politice în statele europene*, *Civilizația europeană*, *Politici UE în domeniul de formare* etc. Totodată se recomandă includerea tematicilor cu privire la **bune practici UE** în fiecare curricula universitară;

*Notă: Pentru domeniul general de studii **042 Drept**, cursul *Dreptul UE* este **disciplină obligatorie**.

b) cursuri de **inițiere juridică și economică** (pentru alte programe decât cele din domeniul **04 Business, administrare și drept**): *Bazele statului și dreptului, Proprietatea intelectuală; Teoria economică, Bazele antreprenoriatului, Leadership și managementul resurselor umane* etc.

c) *Filosofia și logica* domeniului respectiv de formare profesională;

d) *Cultura politică și mass media, Impactul regimurilor totalitare asupra societății europene, Managementul timpului/ situațiilor de risc* etc.

34. Pe parcursul studiilor superioare de **licență**, studentul poate acumula credite peste numărul de 60 pe an/30 pe semestru. Acestea pot fi obținute prin unități de curs/module realizate extra-curricular, **la libera alegere (cod L)** a studentului, **în afara orarului de bază**. Aceste unități de curs asigură extinderea cunoștințelor și dezvoltarea unor competențe suplimentare în domeniul de formare profesională ales sau în alte domenii, inclusiv, studentul poate acumula **Minimul curricular (cod M)** pentru alt domeniu de formare profesională la ciclul II, master. Unitățile de curs se introduc în plan la propunerea facultăților/catedrelor la fiecare specialitate/program, luând în considerare solicitările studenților.

35. În cadrul componentei **la libera alegere** se poate oferi studenților **Modulul psihopedagogic**, destinat absolvenților care intenționează să ocupe funcții didactice, dar urmează programe de studii din alte domenii decât *Științe ale educației*. La elaborarea planului pentru Modulul psihopedagogic se va ține cont de faptul că acesta trebuie să însumeze 60 de credite ECTS, dintre care 30 de credite pentru formarea teoretică și 30 de credite pentru un stagiu obligatoriu de practică pedagogică. Formarea teoretică în cadrul Modulului psihopedagogic va include modulul pedagogic, modulul psihologic și didactica disciplinei. Modulul psihopedagogic poate fi oferit atât în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), cât și în cadrul studiilor superioare de master (ciclul II), în regim extracurricular, în afara orarului de bază.

36. Codificarea unităților de curs/modulelor. Fiecărei unități de curs/modul din planul de învățământ i se atribuie un cod de identificare, care să-i definească univoc parametrii: codul-categoria formativă, gradul de obligativitate, numărul de ordine.

Tabel nr.4

Planul de învățământ pe ani de studii

Cod, grad de obligativitate, nr./ord.	Denumirea unității de curs	Total ore		Număr de ore pe tipuri de activități*			Forma de evaluare	Nr. credite
		Contact direct	Studiu individual	C	S	L/P		
Ex. F.O.01								
..... SP.O.08								
Total								

C- Curs; S - Seminar; L - Laborator; P – practice; SP - stagiile de practică

*Notă: Grila poate fi completată cu alte tipuri de activități, cu explicarea codurilor folosite.

37. **La ciclul II de studii superioare**, programele de master se individualizează în cadrul domeniului de formare profesională și trebuie să conțină minimum **20 la sută** cursuri/ module de specialitate diferite față de alte programe de master din același domeniu. Programul de studii superioare de master nu conține discipline din domeniul respectiv predate la ciclul I- licență.

38. Indiferent de tipul programului de master (*științific* sau *profesional*), acesta trebuie să conțină și o componentă de cercetare științifică sau creație artistică, în corespundere cu specificul programului de studii urmat. Rezultatele cercetării științifice și ale creației artistice realizate pot fi valorificate de student prin articole în reviste de specialitate, evoluții publice pe scene profesioniste, participări la expoziții, festivaluri, competiții, precum și la elaborarea tezei/proiectului de master.

39. În programele ciclului II, în funcție de domeniul de formare și **tipul masterului**, se recomandă unu/două cursuri distincte sau includerea în conținuturile disciplinelor/modulelor fundamentale sau de specialitate a următoarelor subiecte:

- *Metodologia și etica cercetării în domeniul de studiu;*
- *Probleme actuale de cercetare în cadrul domeniului de formare;*

- Drepturile de autor și proprietatea intelectuală;
- Asigurarea calității în domeniul de formare;
- Noi teorii orientate spre interdisciplinaritate;
- Integrarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în domeniul de formare etc.

40. La elaborarea planului de învățământ la master, în cazul programelor *interdisciplinare* sau *pluridisciplinare* care asigură dezvoltarea unor competențe transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională, ponderea unităților de curs/ modulelor fundamentale, de specialitate și tematica cercetării se recomandă a fi stabilită în dependență de rezultatele învățării, accentul fiind pe domeniul de formare profesională de bază, la care a fost înmatriculat studentul.

41. **Stagiile de practică (cod SP)** reprezintă una din formele obligatorii de formare a specialiștilor de înaltă calificare, care se organizează de USEM și se realizează în cadrul instituțiilor, organizațiilor, companiilor, societăților și altor structuri.

42. La programele de studii superioare de licență, stagiile de practică se organizează începând cu sem. II (de inițiere), fiind orientate spre obținerea competențelor aplicative - de muncă într-un domeniu de formare profesională.

43. Tipurile stagiilor de practică, termenele, etapele, locul desfășurării sunt stabilite (catedre/facultăți), în corespundere cu rezultatele învățării și competențele scontate pentru specialitatea/programul de studii respectiv, în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior.

44. Tipurile stagiilor de practică în învățământul superior sunt:

- a. de specialitate: de inițiere, pedagogică, tehnologică, de producere, clinică (medicală, juridică etc.) de creație. Pentru domeniul general de studii 042 Drept, clinicile juridice sunt obligatorii;
- b. practica de cercetare/creație de licență;
- c. practica de cercetare/creație de master;
- d. alte tipuri de practică, stabilite de instituție, la care se vor acumula credite din contul disciplinelor la liberă alegere.

Tabel nr.5

Stagiile de practică

Tipul stagiului de practică cod SP*	Sem.	Durăță (nr. săpt./nr. ore)	Perioada desfășurării	Număr credite ECTS
<i>Practica de specialitate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • inițiere • pedagogică • tehnologică • de producere • clinică • de creație • alte tipuri de practică, stabilite de instituție 				
<i>Practica de cercetare / creație de licență</i> <i>Practica de cercetare / creație de master</i>				

***Notă:** Instituția poate folosi și alte coduri, cu explicarea acestora.

45. Ponderea recomandată a stagiilor de practică la studiile superioare de licență și integrate constituie 15-20 la sută din numărul total de credite ECTS atribuit programului, iar la master –10-15%. Din numărul de credite/ore planificate pentru stagiile de practică, volumul lucrului individual al studenților reprezintă până la 30 la sută.

46. În cadrul programelor de studii superioare de licență și master, studenților cu experiență practică dovedită de cel puțin 1 an în domeniul de formare profesională în care realizează programul de

studii și care își continuă activitatea de muncă în domeniul respectiv, li se atribuie numărul stabilit de credite pentru stagiile de practică, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice, de către catedra/ departamentul de profil, în conformitate cu o metodologie aprobată de Consiliul facultății care organizează programul de studii respectiv, publicată pe pagina web a USEM.

47. Planul de învățământ al unui program comun de studii superioare poate varia în funcție de domeniul de formare profesională, profilul universităților partenere și rezultatele învățării. Elaborarea unui plan comun de învățământ între USEM și universitățile partenere este un proces complex, menit să atingă obiectivele comune. În general, se recomandă parcurgerea următoarelor etape:

- **Stabilirea scopului, obiectivelor comune și rezultatelor învățării;**
- **Inventarierea resurselor disponibile:** umane (personalul academic titular), financiare (bugetare și proprii), materiale (infrastructură, echipamente), didactice (manuale, ghiduri, softuri etc.);
- **Elaborarea unui calendar comun de studii;**
- **Stabilirea ponderii unităților de curs/modulelor comune:** fundamentale, de specialitate, generale, socio-umaniste; ale evaluărilor, stagiilor de practică etc. și numărului de credite alocate pentru fiecare componentă;
- **Definirea mecanismelor de colaborare:** comunicare, luarea deciziilor, monitorizare, raportare, evaluare internă a calității etc.

48. **Componenta de acumulare.** Unităților de curs din planul de învățământ li se alocă credite ECTS în funcție de timpul integral de învățare, pretins studentului. Creditele se alocă ca valori numerice întregi. Totodată, în planul de învățământ se indică numărul total de ore, prevăzut pentru studierea fiecărei unități de curs/modul. Numărul de credite/ore alocate fiecărei unități de curs/modul prevăzut pentru activități teoretice, practice, de laborator etc., precum și numărul de unități de curs /module într-un semestru se planifică de catedra/departamentul responsabil de programul respectiv de studiu. Determinarea consecutivității studierii unităților de curs, repartizarea numărului de credite/ore pe ani de studii și semestre se decide de către facultăți, ținând cont de legăturile interdisciplinare.

49. **Corelarea ore în auditoriu (contact direct) și ore de activitate individuală** se determină de către instituția de USEM în funcție de forma de învățământ, tipul programului de studii, rezultatele învățării și gradul de complexitate a unității de curs/modulului, fiind stabilit, în general:

- pentru studiile superioare de licență, în dependență de domeniu, învățământul cu frecvență: 1:1, 1:2 sau 2:1 ore de auditoriu (de contact) - de activitate individuală; la învățământul *la distanță*: 1 oră de auditoriu (de contact) – 2- 3 ore de activitate individuală; la învățământul cu frecvență redusă: 1 oră de auditoriu (de contact) – 4 ore de activitate individuală;

- pentru studiile superioare de master, în dependență de domeniu, învățământul cu frecvență: 1:2, 1:3 ore de auditoriu (de contact) - de activitate individuală; la învățământul *la distanță*: 1 oră de auditoriu (de contact) – 3-4 ore de activitate individuală; la învățământul cu frecvență redusă: 1 oră de auditoriu (de contact) – 4 ore de activitate individuală;

50. Pentru studiile superioare de licență, într-un semestru se vor planifica în medie 5-7 unități de curs/module, în vederea acumulării celor 30 de credite.

51. La studii superioare de master se recomandă cuantificarea unei unități de curs cu 5-7 credite. Într-un semestru se vor planifica, 4-6 unități de curs/module.

52. **Componenta de evaluare.** Activitatea de studii/de cercetare a studentului, inclusiv activitatea individuală, rezultatele învățării sunt verificate și apreciate pe parcursul semestrelor prin evaluări curente, periodice, precum și în timpul sesiunilor de examinare prin evaluări semestriale și finale (de licență/master).

53. **Evaluarea semestrială** a unităților de curs/modulelor se realizează prin examene cu note și are ca scop evaluarea progresului academic al fiecărui student, identificarea punctelor forte și a celor slabe, precum și adaptarea procesului de învățământ la nevoile individuale ale fiecăruia (centrarea pe student). În cazul realizării învățământului modular, la decizia catedrei/Facultății, examenele pot fi susținute după finalizarea modului.

54. **Teze/proiectele de an** sunt planificate în cadrul unităților de curs/modulelor corespunzătoare și sunt parte componentă a evaluării la finele unității de curs respective. În cazul în care teza de an reprezintă rezultatul cumulativ al activităților de la câteva cursuri, este un produs

interdisciplinar și nu poate fi atribuit unei unități de curs, această teză de an trebuie să fie o entitate separată, evaluată cu notă și estimată cu un număr determinat de credite, în funcție de efortul necesar pentru realizare, la decizia catedrei /facultății organizatoare.

55. Studiile superioare de licență, se finalizează cu susținerea obligatorie a tezei/proiectului de licență/lucrării de absolvire și, la decizia Senatului USEM, a examenului de absolvire, cu eliberarea diplomei de studii superioare de licență/master, însoțite de suplimentul la diplomă, redactat în limbile română și engleză.

55. În planul de învățământ pentru studii superioare de licență se stabilește modalitatea de finalizare a studiilor, termenele de susținere, numărul de credite ECTS alocate - criterii care nu pot fi modificate pe parcursul studiilor unei promoții de studenți.

56. În vederea evaluării finale a rezultatelor învățării, competențelor teoretice și practice formate în cadrul programului de studii, se recomandă ca examenul de absolvire să includă o probă de examinare cu caracter integrator (sau o proba de sinteză la câteva unități de curs de specialitate).

Tabel nr.6

Forma de evaluare finală a studiilor

Nr.	Forma de evaluare finală a studiilor	Termene de organizare	Nr. credite ECTS

III. CERINȚE DE ELABORARE A PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

57. Planul de învățământ este elaborat, în conformitate cu Nomenclatorul domeniilor și specialităților în învățământul superior, prevederile Cadrelor Naționale al Calificărilor și ale prezentului Plan-cadru de către catedra/facultatea responsabilă de programul de studii și aprobat de Senatul USEM la propunerea Consiliului facultății.

58. Planul de învățământ trebuie să respecte cerințele

- a) să corespundă tuturor prevederilor legislației și documentelor normative în vigoare;
- b) să reflecte misiunea asumată de către instituția de USEM prin Carta universitară;
- c) să urmărească realizarea învățământului centrat pe student, să asigure atingerea rezultatelor învățării și dobândirea competențelor profesionale conform calificării acordate la sfârșitul ciclului respectiv de studii;
- d) să fie racordat la cerințele actuale sau de perspectivă ale pieței naționale și internaționale a muncii.
- e) să fie compatibil cu programele de studii din țările Uniunii Europene etc.

59. Planurile de învățământ se elaborează separat pentru fiecare program de studii, formă de organizare a învățământului (cu frecvență, cu frecvență redusă), sunt redactate în limba română și în limba/limbile de predare a programului de studii.

60. Planul de învățământ va conține următoarele **componente structurale**:

- Pagina de titlu (modele în anexa nr. 1);
- Calendarul universitar;
- Planul procesului de studii pe semestre/ani de studii;
- Stagiile de practică;
- Forma de evaluare finală la programul de studii;
- Unitățile de curs/modulele la libera alegere (se va prezenta ca un tabel separat la sfârșitul planului pe semestre/ani de studii);
- După caz, planul Modulului psihopedagogic;
- După caz, Minimum-ul curricular inițial pentru absolvenții altor domenii care vin la master în domeniul planului de învățământ;
- Matricea corelării rezultatelor învățării și competențelor generale și specifice ale

programului cu cele ale unităților de curs/modulelor, corelate cu CNC (Anexa nr. 1);

- Nota explicativă, în care se descrie programul de studii: prezentarea succintă a profilului specialității/ programului de master, precum și a domeniului de formare profesională și domeniului general de studii; obiectivele programului de studii, inclusiv corespunderea acestora misiunii USEM, racordarea programului de studii și a conținuturilor din planul de învățământ la tendințele internaționale din domeniu; evaluarea așteptărilor sectorului economic și social (studierea cerințelor Cadrului Național al Calificărilor, precum și al celui european; studierea fișelor de posturi din instituțiile potențial angajatoare, evaluarea pieței prin metoda chestionarelor etc.); consultarea partenerilor în procesul de elaborare a programului de studii (angajatori, profesori, absolvenți, studenți etc.); relevanța programului de studii pentru piața forței de muncă; posibilitățile de angajare a absolvenților; corelate cu CORM și ESCO, accesul la studii a titularilor de diplome obținute după finalizarea respectivului program de studii, competențele generale și profesionale asigurate de programul de studii (lista), lista rezultatelor învățării.

61. Procesul de elaborare și aprobare a unui plan de învățământ pentru **un nou program de studii** presupune parcurgerea următoarelor etape:

a) inițiatorul noului program de studii (orice persoană interesată/grup interesat din cadrul facultății/catedrei) și membrii echipei desemnate de conducerea catedrei stabilesc unitățile de curs/modulele din planul de învățământ și lista cadrelor didactice și științifico-didactice cu competențe în domeniu, pentru a fi discutate în consiliul facultății. În urma avizării programului se va elabora planul de învățământ pentru noul program de studii;

b) după avizarea în consiliul facultății, documentele programului de studii se transmit spre aprobare senatului USEM. Decizia privind inițierea programelor de studii se ia de Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională a USEM, cu avizul favorabil al senatului USEM. Programele de studii care și-au pierdut relevanța pentru piața muncii, nu corespund criteriilor de acreditare sau produc cheltuieli nejustificate pentru instituție, pot fi închise prin decizia Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională a USEM, în condițiile legii;

c) după aprobarea Senatului, conducerea facultății desemnează echipa de elaborare a raportului de autoevaluare a noului program de studii în vederea autorizării provizorii;

d) pe baza acestor documente și corelat cu baza materială pusă la dispoziție pentru acest program, se elaborează varianta finală a raportului de autoevaluare, urmând a fi verificat de către subdiviziunea responsabilă pentru managementul calității;

e) planul de învățământ este depus pentru coordonare la Ministerul Educației și Cercetării, cu cel puțin 3 luni înainte de demararea programului de studii;

f) după coordonarea planului de învățământ, raportul de autoevaluare a noului program de studii se înaintează Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau altei agenții de evaluare a calității, înscrise în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământ Superior (EQAR) pentru desfășurarea evaluării externe în vederea autorizării provizorii.

62. USEM, în cazul în care a obținut acreditare pentru un program de studii superioare de licență sau de master într-un domeniu de formare profesională este în drept să organizeze oricare alt program de studii în acest domeniu, în condițiile autoevaluării în cadrul instituției, conform prevederilor Metodologiei de evaluare externă a calității în învățământul superior...(Hotărârea Guvernului 616/2016, cu modificările ulterioare), după aprobarea respectivului program de către senatul USEM și după coordonarea cu Ministerul Educației și Cercetării.

62. În scopul asigurării relevanței studiilor superioare, planurile de învățământ fac obiectul unei monitorizări și actualizări anuale, în conformitate cu cerințele pieței muncii, necesitățile sectorului socio-economic și noile cunoștințe în domeniul de formare profesională.

60. Urmare a procesului de actualizare anuală, planul de învățământ poate fi modificat cu condiția implementării modificărilor din următorul an de studii, modificările fiind făcute publice prin sistemul informațional al instituției până la începutul anului de studii. Pe durata studiilor unei promoții de studenți, de la înmatriculare până la absolvire, planurile de învățământ nu pot fi modificate, acestea urmând a fi realizate integral.

61. Modificarea planului de învățământ se realizează la catedrele/facultățile organizatoare a programului de studii respectiv și se aprobă de Senatul USEM la propunerea Consiliului facultății.

Extrasul procesului-verbal al ședinței Senatului USEM, în care au fost aprobate modificările, va fi atașat la planul de învățământ inițial.

62. Programele de studii superioare sunt supuse evaluării externe a calității o dată la 5 ani, în baza metodologiei și a criteriilor elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, respectiv, planurile de învățământ sunt evaluate/revizuite de catedrele/facultățile responsabile de programul de studii, aprobate de Senatul USEM, coordonate de Ministerul Educației și Cercetării, o dată la 5 ani.

63. Planurile de învățământ pentru studii superioare de licență și master coordonate cu Ministerul Educației și Cercetării, sunt înregistrate în Direcția responsabilă de învățământul superior și la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Datele de înregistrare (numărul și data) sunt înscrise pe pagina de titlu a planului și introduse în registrele de evidență la Minister și Agenție.

64. Planurile de învățământ, aprobate de senatul USEM și coordonate de Ministerul Educației și Cercetării sunt făcute publice prin sistemul informațional al instituției de învățământ superior până la începutul anului de studii, totodată fiind prezentate Ministerului Educației și Cercetării pentru includerea acestora în Registrul Național al Calificărilor.

Model-tip

**Foiaia de titlul la planul de învățământ la studii superioare de licență/integrate
Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
după caz, Ministerul de resort**

Universitatea...

COORDONAT

Ministerul Educației și Cercetării

nr. _____

din _____

Ministru _____**COORDONAT**

Ministerul .....

nr. _____

din _____

Ministru _____**APROBAT**

La ședința Senatului...

Proces verbal nr. _____

din _____

Rector _____

**PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT
pentru ciclul I, studii superioare de licență/**

Nivelul calificării conform ISCED și CNCcodul și denumirea **Domeniului general de studii**codul și denumirea **Domeniului de formare profesională**codul și denumirea **Specialității/ Programului****Numărul total de credite ECTS****Titlul obținut la finele studiilor****Baza admiterii****Limba de instruire****Forma de organizare a învățământului****Înregistrat:****Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare**

nr. _____

din _____

RESPONSABIL DE PROGRAM

Departamentul/ catedra

APROBAT

De către **subdiviziunea responsabilă
pentru managementul calității**

Proces verbal nr. _____

din _____

În cazul inițierii sau închiderii programelor de studii,
DECIZIA Consiliului pentru Dezvoltare Strategică Instituțională

Proces verbal nr. _____

din _____

Președinte _____

Model-tip

**Foia de titlu la planul de învățământ la studii superioare de master
Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
după caz, Ministerul de resort
Universitatea...**

COORDONAT

Ministerul Educației și Cercetării

nr. _____

din _____

Ministru _____

COORDONAT

Ministerul .....

nr. _____

din _____

Ministru _____

APROBAT

La ședința Senatului...

Proces verbal nr. _____

din _____

Rector _____

**PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT
pentru ciclul II, studii superioare de master**

Nivelul calificării conform ISCED și CNC

codul și denumirea **Domeniului general de studiu**

codul și denumirea **Domeniului de formare profesională**

denumirea **Programului de master**

Tipul programului de master

Numărul total de credite ECTS

Titlul obținut la finele studiilor

Baza admiterii

Limba de instruire

Forma de organizare a învățământului

Înregistrat:
Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
nr. _____
din _____

RESPONSABIL DE PROGRAM

Departamentul/ catedra

_____

APROBAT

De către **subdiviziunea responsabilă**
pentru managementul calității

Proces verbal nr. _____

din _____

În cazul inițierii sau închiderii programelor de studii,
DECIZIA Consiliului pentru Dezvoltare Strategică Instituțională

Proces verbal nr. _____

din _____

Președinte _____